

TÜRKÇE ÖĞRETMENİNİN YETİŞTİRİLMESİ

YRD. DOÇ. DR. HAYRETTİN PARLAKYILDIZ*

Giriş

Bir eğitim sisteminde en önemli unsur şüphesiz öğretmendir. Türkiye'nin yenileşme tarihi boyunca, öğretmen yetiştirme kuramlarına gösterdiği ilgi John Dewey' in de dediği gibi, "okulun kalbinin öğretmen olduğu" anlayışında ifadesini bulur.

"Öğretmenlik mesleği mesleklerin mesleği olarak tanımlanmayı hak eder. Çünkü öğretmenlik, diğer mesleklerin bilişsel, devinişsel inceliklerinin öğretilmesi sürecinde rol oynayan kilit bir meslektir." (Türer 2010)

Buradan yola çıkarak, şu söylenebilir: Öğretmen yetiştirme mekanizmasının sağlıklı oluşmadığı, sağlıklı işlemediği bir ülkede; mesleki eğitimin, mesleki yaşamın sağlıklı işlemesi de mümkün olmaz.

Cumhuriyetin kuruluşundan, bugüne kadar geçen süre içinde öğretmen yetiştirme anlayışında zaman zaman iniş – çıkışlar oluşmuş; öğretmen yetiştirme politikası, bir devlet anlayışından çıkarılmış, bir hükümet politikasına dönüştürülmüştür. Bu anlayışın getirdiği politika ise; 1961 Anayasası'na dayanılarak, 14.06.1973 tarih, 1739 sayılı Türk millî Eğitim Temel Kanununla ortaya çıkan öğretmen yetiştirme şekli bir taraftan uygulanırken, bir taraftan da, o günkü ideolojik anlayışın hâkim olduğu Öğretmen Yetiştirme anlayışı, hükümet politikası haline gelmiştir. Bu tür politika, 1977-1978 öğretim yılından itibaren hükümetlerin sık sık el değiştirmesi, Öğretmen Yetiştirme anlayışını hızlandırılmış eğitimle, 4 yıllık süreyi, bir anda 3 aylık eğitim – öğretime dönüştürülmüş, bu, hükümetler

* Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi

Dinamik ve demokratik bir toplumun oluşması iyi vasıftaki öğretmen yetiştirme gücüne bağlıdır. Çünkü bir milletin geleceği, “okulların kara tahtaları ile öğrencilerin defterlerine” yazılmıştır.

arası zıtlıkta içinde 12 Eylül 1980 harekâtına kadar sürmüştür.

Bugünbizim, geçmişte bıraktığımız **Öğretmen Yetiştirme Programı**; “Finlandiya’nın PISA da elde ettiği başarısının altında yatmaktadır. Bunun en önemli sebeplerin başında öğretmen yetiştirme programı gelir (Simola 2005). Bu programın en önemli özelliği başlangıçta motivasyonu yüksek ve yetenekli öğrencileri programa kabul ederek öğretmen eğitiminin kalitesini sürekli yüksek tutmayı başarmaktır (Malaty 2006). Finlandiya’da öğretmen olmaya karar veren lise mezunu bir kişi bu programa katılabilmek için öncelikle Türkiye’de ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı) sınavına benzer *articulation* sınavında ve daha sonra üç aşamadan oluşan kabul testinden başarılı olmak zorundadır.

Malaty’e göre (2006), kabul testi kitap sınavı, mülakat ve örnek ders (veya grup tartışması yönetmek) anlatımından oluşur. Kitap sınavında

öğrencilerin bilgiyi araştırma, eleştirel açıdan düşünüp yorumlama, ilgili ve ilgisiz bilgiyi ayırt etme, kendi fikrini oluşturma, savunma ve sentez yapma yetenekleri ölçülür. Mülakat aşamasında ise adayın karakteristik, öğrenme ve geliştirme kapasitesi bakımından programa ve eğitim alanına uygunluğuna bakılır. Son aşamada adaylardan örnek bir ders anlatması veya grup tartışmasını yönetmesi istenerek onların sosyal yönü, konuşma, sunum ve yönetim yetenekleri ölçülür. Bu aşamaların sonunda öğretmenlik için müracaat edenlerin yaklaşık %10 u öğretmen yetiştirme programına kabul edilirler. Bu programın bir başka yönü ise gerek derinlik gerekse alınan teorik dersler ile yapılan uygulamalar arasındaki denge ile adayların etkili öğretim teknikleri konusunda iyi bir şekilde kendilerini geliştirmelerine yardımcı olmasıdır (Jussila & Saari 2000; Westbury Hansen, Kansanen & Bjorkvist 2005). Öğretmenlik gözlem ve uygulamaları dört yıl devam eden lisans programının tümüne dengeli ve birbirini tamamlayacak şekilde yayılmıştır (Malaty, 2006). “Uygulamalar için her öğretmen yetiştiren kurum kendi uygulama okuluna sahiptir ve en önemlisi bu okullar genellikle üniversite kampusu içerisinde ilgili bölümlere yakın yerlerde konuşlandırılmıştır.”(Eraslan 2009: 238).

Yukarıdaki açıklamalara bakıldığında, bizlerin öğretmen okuluna ve Eğitim Enstitüsü’ne girişimizdeki sınavlar ve kabul edilişimiz, bu anlayışa hiç de yabancı olmadığımızı ortaya koymuyor mu?

“Gerçekten zeki ve fedakâr erkek ve kadınları öğretmenlik mesleğine çekerek, onları öğretim yapacakları konularla birlikte modern ve ileri eğitici fikirlerle

cihazlandırmak, zor bir meseledir. Sonuç olarak, öğretmenler nasıl olursa, okullar da öyle olur.” (Akyüz 1982)

Okulların verimi, okullarda eğitici gelişmenin temeli olan öğretmenin yetiştirilmesine dayanır. Dinamik ve demokratik bir toplumun oluşması iyi vasıftaki öğretmen yetiştirme gücüne bağlıdır. Çünkü bir milletin geleceği, **“okulların kara tahtaları ile öğrencilerin defterlerine”** yazılmıştır.

Bilindiği gibi iyi bir öğretmende üç temel özellik aranır:

1. Genel kültür
2. Özel alan bilgisi
3. Öğretmenlik meslek bilgisi

Öğretmen olacak kişilerde, genel kültürün önemi açıktır. Özel alan bilgisi ile öğretmenlik bilgisi olmazsa, öğretmenlik yapılamayacağı da bilinen bir gerçektir.

Öğretmen yetiştirme meselesini, aşağıdaki başlıklar altında değerlendirmek gerekir:

Hizmet Öncesi Eğitim ve Öğretim

1. Türkçe öğretmeni yetiştiren kurumlar ve tarihçesi (Sınıf Öğretmenliği de alınacak.)
2. Stajyerlik dönemi ve teftiş makamlarının Türkçe öğretmenlerini veya sınıf öğretmenliğini izlemesi - değerlendirmesi.

Hizmet İçi Eğitim

1. Kısa süreli – yerinde- hizmet içi eğitim.
2. Uzun süreli hizmet içi eğitim
3. Temel eğitim birinci kademe, *birinci devre* öğretmenlerinin zümre toplantıları,
4. Temel eğitim birinci kademe, ikinci devre öğretmenlerinin zümre toplantısı.
5. Temel eğitim ikinci kademe, Türkçe öğretmenlerinin zümre toplantısı.
6. Meslek kitapları, Türkçenin Eğitimi Programları
7. Ders kitapları
8. Tamamlama programları
9. Master ve doktora programları

Kültür taşıyıcı ve aktarma özellikleriyle bir iletişim aracı olan dilin eğitimi, öğretimi gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Son 15 yıldır, ana dilimiz Türkçeyi kullanmada ve kullandırmadaki duyarsızlığımız yadırganacak niteliktedir.

Kültür taşıyıcı ve aktarma özellikleriyle bir iletişim aracı olan dilin eğitimi, öğretimi gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Son 15 yıldır, ana dilimiz Türkçeyi kullanmada ve kullandırmadaki duyarsızlığımız yadırganacak niteliktedir.

10. Metotlar

11. Öğretim elemanları alımı ve görevlendirme.

Kültür taşıyıcı ve aktarma özellikleriyle bir iletişim aracı olan dilin eğitimi, öğretimi gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Son 15 yıldır, ana dilimiz Türkçeyi kullanmada ve kullandırmadaki duyarsızlığımız yadırganacak niteliktedir.

Yukarıdaki başlıklara geçmeden önce ana dilimiz Türkçe'nin Millî Eğitim Şûralarındaki ele alınış şekline kısaca göz atalım:

I. Millî Eğitim Şûrası 17 - 29 Temmuz 1939 tarihinde toplanmış, öğretmen yetiştirme konusuna yer vererek;

“Gazi Eğitim Enstitüsü ve Yüksek Öğretmen Okulu yönetmelikleri ele alınmış, yükseköğretimde ana dilin önemi üzerinde durulmuştur. “(Kavcar,1986:227)

11. Millî Eğitim Şûrasında (15-23 Şubat 1943)

yer alan önemli konulardan biri bütün öğretim kurumlarında' ana dili çalışmalarının veriminin artırılmasıdır.

Zamanın Millî Eğitim Bakanı Haşan Âli Yücel, Şûra'yı açış konuşmasında; çocuklarımızı görmeye, gördüğünü anlatmaya, gördüğü ve görmediği şeyler üzerinde düşünmeye alıştıracak ve onların zihnine her yönden gelişme imkânı sağlayacak bir öğretime duyulan ihtiyacı belirtir ve bu amaca varmada öğretmen yetiştiren kurumları daha özenli çalışmalara çağırır. Bu konuda varılan karara göre;

“Bütün öğretim kuramlarında anadili çalışmalarının veriminin artırılması, Türkçe ve özellikle YAZMA öğretiminin daha verimli hale getirilmesi için gereken tedbirlerin alınması”.

Ayrıca bu şûrada, öğretmen okullarında Türkçe ders saatlerinin artırılması, bu okullara alınacak öğrencilerin Türkçe'den “sıkı” bir sınava tabi tutulması gereği vurgulanmıştır.” (Kavcar,1986:228)

IV. Millî Eğitim Şûrasında (22-31 Ağustos 1949) gündeme alınan konulardan biri Türk Dili ve Ed. öğretmenlerini yetiştiren Eğitim Enstitüleri ile Yüksek Öğretmen Okullarının yeniden düzenlemesidir.

Bu şûra'da zamanın Millî Eğitim Bakam Tahsin Banguoğlu, yeni açılan ortaokul ve liselere “ seçme öğretmenler bulunamayışından yakılarak, şöyle diyordu : “Öğretmenin haiz olacağı vasıfları tayin etmek ve onlar üzerinde ısrar etmek lâzımdır ki, istediğimiz kaliteyi liselerde ve ortaokullarda temin edebilelim.”

Yine bu şûrada öğretmen adaylarının daha iyi yetişmeleri amacıyla Eğitim

Enstitüleri öğretiminin 2'şer yıl süreli **Fen ve Edebiyat** bölümleri halinde ikiye ayrılması görüşü benimsenir.(Kavcar.1986:228)

Bundan önce ise, 2.10.1946 yılında toplanan III.Millî Eğitim Şûrası'nda 8 yıllık Temel eğitim uzun uzadıya tartışılmış, bunu, öğretmen yetiştirmek amacıyla 1946-1947 Öğretim yılından itibaren Eğitim Enstitülerinde TOPLU BİLİMLER bölümü açılarak öğretmen yetiştirilmiştir. 1948-1949 öğretim yılında 8 yıllık temel eğitime geçilemediği için, bu bölümler kapatılmış, yukarıda söylediğimiz gibi, IV. Millî Eğitim Şûrası'nda Toplu Bilimler bölümü branşlara ayrılmıştır.

VII. Millî Eğilim Şûrası'nda ise (5-15 Şubat 1962), branşlaşma eğitimine gidilerek, Eğitim Enstitüleri'ndeki Fen bölümünü F'.K.B - Matematik; Edebiyat bölümünü ise, Türkçe - Sosyal Bilgiler adı altında gruplandırmıştır.

1965-1966 Öğretim yılından itibaren yukarıdaki isimle 1981-1982 Öğretim yılına kadar devam edilmiştir.

X. Millî Eğitim Şûrası (23-26 Haziran 1981), gerek temel eğitimde, gerekse orta Öğretimde Türkçe öğretimine yer verir. Aynı şûra, öğretmen yetiştirme konusuna da eğilir. Öğretmen yetiştirmeyi üç yönlü ele alır:

1. Hizmet öncesi eğitim
2. Hizmet içi eğitim,
3. İş başında eğitim.

Hizmet Öncesi Eğitim ve Öğretimi

14 Haziran 1973 tarih 4739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde:

“Öğretmenlik, devletin eğitim - öğretim ve bunlarla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir.” derken “öğretmenliğin” özel alan eğitiminin mutlaka olması ve öğretmenlik mesleği ile ilgili pedagojik formasyonu tamamlaması gerektiği savunulmaktadır.

Cumhuriyet döneminde Türkçe öğretmeni yetiştiren kaynaklara baktığımız zaman:

“İlköğretmen okulları, Köy Enstitüleri, Eğitim Enstitüleri, Eğitim Yüksekokulları ve Eğitim Fakültesi” şeklinde sıralamak mümkündür.

İlköğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri

Tarihî gelişim içinde ilköğretmen okulu, 16 Mart 1948 tarihinde İstanbul'da Darülmuallimin adıyla (Erkek Öğretmen okulu) kuruldu. Cumhuriyetten sonra

“Öğretmenlik, devletin eğitim - öğretim ve bunlarla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir.”

1924-1925'lerde de ilköğretmen okulları "kız ve erkek" adıyla, bazı illerde ise, karma olarak öğretimini 1974 yılına kadar sürdürdü.

İlköğretmen okulları yeter sayıda öğretmeni yetiştiremediği için, 1940 yılından sonra Köy Enstitüleri (Köy öğretmen okulları ise, 1927 M. Necati zamanında Denizli ve Kayseri öğretmen okullarının isimlerinin değiştirilmesiyle olmuştur.), kuruluyor. Bu kurumlarda öğretim -daha çok pratik olarak tarıma dayalı şekilde verilmekte olup; köy çocuklarının bu okullarda eğitilerek, köylerde başarılı olacaklarına dayanan genel bir görüş içinde öğretimini sürdürüyordu. Türkçe'nin arzu edilen tarzda eğitimi ve öğretimi söz konusu değildi. Şüphesiz, okuma-yazma alanındaki yüzdeyi artırması da asla göz ardı edilmemelidir. Buradan yetişen öğretmenler, Türkiye'nin ücra köşelerinden güzide köşelerine kadar, bugün "sınıf öğretmenliği" diye adlandırdığımız isimle ilkokul öğretmenliği yaptılar ve yapmaktalar. İlkokullarda görev yapan bu öğretmenlerin görevi oldukça ağırdı, hâlâ da öyledir. İlkokuma - yazma öğretiminden tutun bugünkü adıyla Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi, Hayat Bilgisi, Türkçe, Resim v.s gibi derslerin hepsine girerek; okur-yazar oranını arttırdılar ve ortaokullara öğrenci ye eştirdiler. İlkokullarda, anadil eğitimini verişteki başarıları, Türkçe'ye olan düşkünlükleri, öğretmenlik ruhu öğretmen okullarının sosyal alandaki çıkışmalarıyla bir bütün oluşturdu. Türkçe bilmeyen sınıflı okulların bulunduğu yerleşim merkezlerindeki sabırlı, gayretli ve Türkçe'yi öğretmedeki kararlı ve ısrarlı çalışmalarını takdirle yâd etmeyi bir vefa borcu bilmeliyiz.

Eğitim Enstitüleri

Bu öğretim kurumlarını iki açıdan ele almamız gerekecektir: Bunlardan biri; ortaokul ve liselere Türkçe - Edebiyat öğretmeni yetiştiren enstitülerdir.

Cumhuriyet döneminde, ortaokul Türkçe öğretmeni yetiştirmekle en büyük yükün **Eğitim Enstitüleri** ne düştüğünü görürüz.

Gazi Eğitim Enstitüsü ve diğer eğitim enstitüleri (Balıkesir Necati, İstanbul Çapa, Bursa, İzmir Buca vs.) dir. Ayrıca 1926-1927 öğretim yılında Konya'da öğretime açılan "Orta Muallim Mektebi" olmuştur. Bir yıl sonra pedagoji bölümü de eklenerek Ankara'ya nakledilen bu okulun Türkçe bölümü Haziran 1928 ilk mezunlarını verir. 1929-1930 öğretim yılında "Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" adını almıştır (Kavcar: T.E.D 1986 s.230).

Gazi Eğitim ve diğer eğitim enstitüleri 1965-1966 öğretim yılına kadar 2 yıllık öğrenim süresi içinde diğer bölümlerle beraber, Edebiyat bölümü dalında da öğretim yapmışlardır. Bu öğretim yılından sonra ise, 3 yıllık bir eğitimle Türkçe Bölümü" olmasına rağmen, Türkçe'nin anlama ve anlatım ve gramer çalışmaları gibi, ana unsurlarını ele alan metodik öğretime hiç yer verilmemiştir. "Türkçe öğretmeni", yalnız adıyla yaşamıştır. Teorik bilgilerin tamamı edebiyat öğretmenliğine yönelik olurken, uygulama ortaokullarda yaptırılmış olup, tamamen ters bir eğitim tarzı sergilenmiştir. Daha sonra, bu enstitüler 1982-1983 öğretim yılından itibaren 4

yıllık lisans eğitimi veren Eğitim Fakültelerine dönüştürülmüştür.

Bir diğeri ise, 1739 sayılı Türk Millî Eğitimi Temel Kanunu'nda öğretmenlerin yükseköğrenime geçirilmeleri esası getirilince, 1974-1975 öğretim yılından itibaren "ilköğretmen okulları, öğretmen liseleri" adını almış; temel eğitim 1. kademe (ilkokullar) için ise, iki yıllık öğrenim süresi olan Eğitim Enstitüleri açılmaya başlandı. Bu eğitim enstitülerinde sınıf öğretmeni olacak adaylara (Türkçe öğretimine verilen önemi belirtmek bakımından söylüyoruz) ilkokuma-yazma öğretimini işlediğimiz 3.yarıyıl Türkçe öğretimi dersi' ön şartlı olarak okutulmakta, haftada iki ders saati olarak verilmekte, öğretmenlik uygulaması ise, bir aylık süre içinde yapılmaktaydı.

Daha sonra bu okullar 1982-1983 yılından itibaren, Yüksek Öğretim Kurulu'na devredilerek, üniversite bünyesine alınmıştır.

Bu eğitim enstitülerinin Türkçe öğretmeliği görevini de yapacak olan ilkokul (Temel eğitim 1. kademe) öğretmen adaylarına okutulan mecburi ders çeşidi yanında, Türkçe ve seçmeli yan alan olan ders saatlerine bir bakalım:

Türkçe Kompozisyon dersi 1. sınıfta (1.ve 2. yarıyıl) 3'er saat, Türkçe Öğretimi dersi 2. sınıfta (3.ve 4. yarıyıl) 2'şer saattir.

Eğitim Yüksekokulları

1982-1983 öğretim yılından itibaren, Eğitim Enstitüleri, Eğitim Yüksekokulu adıyla 2 yıl süreli olarak. Temel Eğitim 1. kademeye öğretmen yetiştiren (sınıf öğretmeni) kurum olarak, 1989-1990 yılına kadar eğitim verdi. Bu tarihten itibaren de (1990-1991) 4 yıllık süre içinde lisans eğitimi veren içinde sınıf öğretmenliği bölümü bulunan Eğitim Fakültesi adını aldı.

Öğrenciye Türkçe Öğretimi açısından sunulan ders saati ise, bakanlığa bağlı eğitim enstitülerinden farklı bir hâl almadı. Aynı ders saatleri, devam etti. Uygulama ise, eskiden olduğu gibi 1 ay olarak kaldı.

Eğitim Fakülteleri

1990-1991 yılından itibaren eğitim fakültelerinde Sınıf Öğretmenliği bölümü adıyla, Temel eğitim 1. kademeye öğretmen yetiştirmeye devam edilerek, bugün aynı şekilde öğretim sürmektedir;

Türkçe Öğretiminin verilmesi açısından ders saati olarak pek bir şey değişmemiştir. Sınıf öğretmenliği bölümlerine Çocuk Edebiyatı dersi, ilave

Öğretmen yetiştirme boyutunda MEB ile Eğitim Fakülteleri arasındaki uyumsuzluğun, kopukluğun sorumluluğunu bütünüyle MEB'e yıkmak da doğru değil.

edilmiştir. Diğer dersler, Eğitim Yüksekokulunun Öğretim Programı hem konu hem de ders saati olarak aynen devam etmektedir.

Öğretmen yetiştirme boyutunda MEB ile Eğitim Fakülteleri arasındaki uyumsuzluğun, kopukluğun sorumluluğunu bütünüyle MEB'e yıkmak da doğru değil.

Belki burada temel sorun, Eğitim Fakültelerinin yönetiminde MEB'in hiçbir sorumluluğunun olmamasıdır. Sistem içinde birbirinin çıktılarını girdi olarak kullanan, çalışma alanı bakımından birbiri ile böylesine bağlı iki yapının; birbirinden böylesine bağımsız olarak örgütlenmesi doğru mudur? Belki öncelikle bu sorunun yanıtı aranmalıdır.

“Öğretmen yetiştirme konusunda sorumluluğun üniversitelere devredilmesi; alanın özerkleşmesi, uzmanlık alanı haline gelmesi, alandaki bilimsel birikimin sağlanması ve üretilmesi açısından kuşkusuz olumlu olmuştur. Ancak Eğitim Fakültelerinin, uygulama dışında kalması; sürecin kendinde bir bilimsellik kulvarında ilerlerken hayatın –uygulamanın-içinden beslenememesi sonucunu doğurmaktadır. Giderek de ortaya birbirine yabancı –MEB ve Eğitim fakülteleri biçiminde- iki yapı ortaya çıkmaktadır.

Eğitim Fakültelerine gelen öğretmen yetiştirecek kadrolar; alan eğitiminden gelmekte; mastır, doktora derken; millî eğitim sisteminde, okulda, sınıfta ne olup bittiğini bilmeden eğitimci olup çıkmaktadırlar. Dolayısı ile millî Eğitim Sistemine yabancı; hatta bu yabancılıktan da memnun bir öğretmen yetiştiricileri kitlesi ortaya çıkmaktadır. Dahası Eğitim Fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının çoğu, kendisini “eğitimci” olarak değil “alan uzmanı” olarak tanımlamaktadır. Kendilerine Eğitim Fakültelerinde alanlarında akademik kariyer yapacak koşulların hazırlanmamış olmasını önlerindeki en önemli sorun olarak görmektedirler. “Matematik Öğretimi”, “Türkçe Öğretimi”, “Kimya öğretimi” vb.. gibi alanları akademik çalışma alanı olarak görmemektedirler. Bunun sonucunda ortaya örneğin “lineer cebir” konusunda uzman, ama dört işlemi 3. sınıf öğrencisine nasıl öğreteceğini bilmeyen; aruz kalıplarının nasıl kullanılacağını çok iyi bilen; ama Türkçe derslerinde asıl olanın metinlerdeki düşünceleri öğrenciye belletmek olduğunu sanan; sanatsal değeri yüksek resimler ortaya çıkarmanın, resim yapma sevgisini kazandırmaktan daha önemli bulan öğretmenler ortaya çıkmaktadır. Olayın bir garip yanı öğretim elemanları bu boyutta kendilerini sorgulamaya pek de yanaşmazken; YÖK'ün Eğitim fakültelerinde görevli 1239 öğretim elemanı arasında yaptığı araştırmada yüzde seksenden fazla öğretim elemanının birbirlerini mesleki yönden yetersiz gördüklerinin ortaya çıkmasıdır.

Öyle ise, başta Eğitim Fakülteleri'nin çalışma alanlarını, misyonlarını doğru tanımlayıp; öğretim kadrolarını, öğrencilerini hangi özelliklere bakarak nasıl seçeceğine karar vermesi lazım.

Uygulama ile nasıl bir ilişki içinde olacağına, uygulamadan nasıl besleneceğine karar vermesi lazım. Başarının ölçütlerinin doğru belirlenmesi lazım. YÖK tarafından yapılan son araştırmada öğretim elemanlarının dile getirdiği; Fakültelerdeki programların yenilenmesi, öğretmen eğitimindeki ölçütlerin belirlenmesi, bu ölçütlere uygun öğretmen yetiştiremeyen fakültelerin kapatılması (olmaz ya); ders geçme sistemlerinde standartların belirlenmesi gibi öneriler üzerinde ciddiyetle durulmalıdır.” (Türer 2010)

Yukarıdaki görüşlerden hareket ettiğimizde, Eğitim Fakültelerinin son yıllardaki öğretmen yetiştirme durumu, hiç de iç açıcı değildir. Öğrencilerin disipline edilmemiş devam alışkanlıkları, ders çalışma ve kaynak edinme, kaynaklardan yararlanma gibi davranış eksiklikleri üzüntü vericidir. Bunda öğretim elemanlarının duyarsızlıkları, sınavda soru sorma ve not vermedeki ciddiyetsizlikleri; öğrenciyi çalışmadan geçmeye, ideal yapılarını bozmaya, hatta idealde millî anlayışı zedelemeye kadar götürmüştür. Fazla karamsar olmadan, eksiklerimizin, hatalarımızın bir an önce düzeltilmesi, aynı coğrafyada yaşayan, aynı tarihten gelen ve aynı kültürle beslenen bizlere önemli sorumluluk yüklemektedir.

**Eğitim
Fakültelerinin
son yıllardaki
öğretmen
yetiştirme
durumu, hiç de
iç açıcı değildir.
Öğrencilerin
disipline
edilmemiş devam
alışkanlıkları,
ders çalışma ve
kaynak edinme,
kaynaklardan
yararlanma
gibi davranış
eksiklikleri üzüntü
vericidir.**

TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

I. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Yazı Yazma Teknikleri	1	2	2
A	Türk Dil Bilgisi I: Ses Bilgisi	2	0	2
A	Edebiyat Bilgi ve Kuramları I	2	0	2
A	Yazılı Anlatım I	2	0	2
A	Sözlü Anlatım I	2	0	2
A	Osmanlı Türkçesi I	2	0	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
GK	Yabancı Dil I	3	0	3
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3
TOPLAM		19	2	20

II. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Türk Dil Bilgisi II: İkil Bilgisi	2	0	2
A	Edebiyat Bilgi ve Kuramları II	2	0	2
A	Yazılı Anlatım II	2	0	2
A	Sözlü Anlatım II	2	0	2
A	Osmanlı Türkçesi II	2	0	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
GK	Yabancı Dil II	3	0	3
MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
TOPLAM		18	0	18

III. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Türk Dil Bilgisi III: Sözcük Bilgisi	2	0	2
A	Türk Halk Edebiyatı I	2	0	2
A	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2
A	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2
A	Seçmeli I	3	0	3
GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2
GK	Bilgisayar I	2	2	3
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3
TOPLAM		18	2	19

IV. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Türk Dil Bilgisi IV: Cümle Bilgisi	3	0	3
A	Türk Halk Edebiyatı II	2	0	2
A	Eski Türk Edebiyatı II	2	0	2
A	Yeni Türk Edebiyatı II	2	0	2
A	Genel Dilbilimi	3	0	3
GK	Bilgisayar II	2	2	3
GK	Etkili İletişim	3	0	3
MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3
TOPLAM		19	4	21

V. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anlatma Teknikleri I: Okuma Eğitimi	2	2	3
A	Anlatma Teknikleri II: Dinleme Eğitimi	2	2	3
A	Çocuk Edebiyatı	2	0	2
A	Dünya Edebiyatı	3	0	3
GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2
TOPLAM		14	8	18

VI. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anlatma Teknikleri I: Konuşma Eğitimi	2	2	3
A	Anlatma Teknikleri II: Yazma Eğitimi	2	2	3
A	Yabancılarla Türkçe Öğretimi*	2	0	2
A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
GK	Türk Eğitim Tarihi*	2	0	2
GK	Uygarlık Tarihi*	2	0	2
MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
TOPLAM		15	6	18

VII. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Tiyatro ve Drama Uygulamaları*	2	2	3
A	Türkçe Ders Kitabı İncelemeleri	2	0	2
GK	Seçmeli I	2	0	2
MB	Okul Deneyimi	1	4	3
MB	Rehberlik	3	0	3
MB	Özel Eğitim*	2	0	2
TOPLAM		12	6	15

VIII. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Seçmeli II	3	0	3
A	Seçmeli III	2	0	2
GK	Dil ve Kültür*	2	0	2
GK	Seçmeli II	2	0	2
MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
TOPLAM		13	6	16

GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	128	34	145	162

A: Alan ve alan eğitimi dersleri, MB: Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, GK: Genel kültür dersleri

2013-2014

Yukarıdaki programı irdeler ve eleştirel bakarsak, aşağıdaki maddelerde buluşmakta zorluk çekmeyiz. Buna göre:

1. Çocuk Edebiyatı dersi, Özel Öğretim Yöntemleri I ve II dersiyle bütünleştirilememektedir, ayrılan ders saati yetersizdir.

2. Eski Türk Edebiyatı Metinlerinin tahliline bağımsız ders saati ayrılırken, Çocuk Edebiyatı metinlerine böyle bir ders saati ayrılmamıştır.

3. Türkçe Eğitimi Bölümünde Eski Türk Edebiyatı dersi 2 yarıyıl okutulurken, Türkçe Öğretiminin Tarihçesine ait bir ders konmamıştır. Kaldı ki, Eski Türk Edebiyatına yönelik metinler, ilköğretimin 6.7.8. sınıflarında çok nadir olarak yer almaktadır.

4. V. yarıyılta verilen, Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin kaldırılarak, yerine Diksiyon ile İmlâ ve Noktalama Uygulamaları (Yazım Kuralları ve Uygulama) hiç olmazsa, birer yarıyıl olarak bu derslerin konması daha doğru olacaktır. Topluma Hizmet Uygulamaları dersi, amacının dışında kullanılıp, ücret doldurmak amacıyla, ilgili-ilgisiz herkese dağıtılmaktadır.

5. Programda eksik olan derslerden biri Hızlı Okuma Teknikleri ile Yurt Dışındaki Türklere Türkçe Öğretimi dersidir. Her ne kadar Yabancılara Türkçe Öğretimi dersi konmuş ise de, bu dersin içinde dış Türklere ait uygulama yoktur.

6. VII. yarıyılta görülen Tiyatro – Drama Uygulamaları dersinin, bu yarıyıldan alınarak, VI.yarıyıla konulması hem öğrencilerin uygulamadaki başarılarını etken hale getirecek, hem de son sınıfa gelen öğrencilerin KPSS gibi sınav korkularını gidermek için, hazırlanmalarına zaman ayıracaktır.

7. Alan derslerinin verilisinde iyi yetişmiş öğretim elemanlarına da ihtiyaç vardır.

Eğitim Fakültelerinin Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde İlkokuma - Yazma Öğretimi dersinin, bir alan dersi olarak ele alınıp, tamamen uzmanlık haline getirilmesi; Türkçe öğretiminin esası olan temel bilgiyi kazandırarak "Anlama ve Anlatım" eğitimini daha rahat şekilde adaylara verilmesi sağlanmalıdır.

Hizmet İçi Eğitim

Günümüzde sosyo-kültürel alanların ve tekniğin hızla değişmesi, gelişmesi, meslek hayatında kişileri, ister-istemez bu değişimleri takip etmeye, kişinin kendisini yetiştirmeye mecbur bırakmaktadır. Okuldan yeni mezun bir kişiyi köye gönderirken, karşılaşılabilecek maddî-manevî zorluklar pek dikkate alınmamaktadır. Bu zorluklar daha çok, yalnız ve tecrübesiz bir kişinin Türkçe bilmeyen sınıflı okulların bulunduğu merkezlerde Türkçenin öğretilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Okulda, bilmediğini, anlayamadığını hocasına sorarken, meslek hayatında bu zorlukları aşmasını sağlayabilecek teftiş makamını yanında görememektedir. Tecrübeli idarecileri yakınında bulamamaktadır.

Okuldan yeni mezun bir kişiyi köye gönderirken, karşılaşılabilecek maddî-manevî zorluklar pek dikkate alınmamaktadır.

Zaman zaman bakanlığın düzenlediği hizmet içi Türkçe eğitim kursları yararlı olmaktadır. Yalnız bu kurslar, tatil beldelerinde yapıldığı için, amacının dışına çıkarılmaktadır.

1989-1990 öğretim yılında Çanakkale-merkez ile Çan, Yenice, Eceabat ilçelerinde **İlkokuma-yazma** öğretimi üzerine yaptığımız bir ankette, sorulardan biri **ilkokuma-yazma öğretimi alanında rehberlik yapılıp yapılmadığı idi**. Ankete katılan 1. sınıfı okutan 150 öğretmenin verdiği cevap aynen şöyledir:

90 Kişi EVET % 60

60 Kişi HAYIR % 40

Evet diyenlerden 90 kişinin 42'si (% 46.7) seminer-burs v.s ile birinci; 38'i (% 42.2) teftiş makamıyla ikinci sırayı alırken, yayınlar ve öğretmenler arası yardımlaşma ise, üçüncü sırayı almaktadır. İdarî makam ise % 2.2 ile dördüncü sırayı almaktadır." (Parlakyıldız 1990:44)

Buradan şu sonucu çıkarmak mümkündür:

Türkçe öğretimi ve bilhassa ilkokuma- yazma öğretiminde rehberlik ve diğer şekliyle hizmet-içi eğitim yetersizdir.

Öğretmenlerin Türkçe Öğretimi dersi ile ilkokuma-yazma öğretiminde karşılaşılan günlük problemlerle ilgilenecek, onlara, rehberlik yapmış yerinde hizmet içi eğitim verebilecek komisyonlar oluşturmalıdır.

Zaman zaman bakanlığın düzenlediği hizmet içi Türkçe eğitim kursları yararlı olmaktadır. Yalnız bu kurslar, tatil beldelerinde yapıldığı için, amacının dışına çıkarılmaktadır. Kurslardaki değerlendirmeler oradaki başarıya göre değil, katılmaya bağlı olup, kurs belgeleri herkese verilmektedir. Bu sebepten, hizmet içi eğitim kursları, görev yerinde yapılmalıdır. Başarı gerçekten değerlendirilmelidir.

Hizmet içi eğitim kurslarında Türkçe dersinin işlenişi, plânlanması, problemlerin giderilmesi, çözümler üretilmesi, metotların tartışılmasından ziyade; "panel kültür ile okullarda verilen derslerin tekrarı" yapılmaktadır.

Bu kurslara gönderilen kişilerin araçlarla donatılmış, gerçekten konusunda ehliyetli, başarılı olmasına bakılmalıdır. Ankara merkezli, tatil imkânlı, bol belgeli olmaktan da çıkarılmalıdır. Sekiz yıllık temel eğitimde çocuklara dil eğitiminin nasıl kazandırılacağı üzerine, M.E.B üniversitelerin Türkçe üzerinde eğitim veren bölümleriyle işbirliğine gitmelidir.

Türkçe dilbilgisi ve kompozisyon bilgilerinin teorik bilgilerden ziyade uygulamaya dayanan şekliyle kurslarda ortaya konmalıdır.

Hizmet içi eğitim içinde 1980'den sonra zamanın Millî Eğitim Bakanlığı'nın aldığı tedbirlerle, 1980 öncesi hızlandırılmış eğitim alanlara 6'şar aylık dönemlerde kurslar düzenlenmiştir. Ayrıca ilköğretmen okulu mezunlarına Önlisans Programı açılarak Çanakkale, Bolu ve Bursa gibi Eğitim Yüksekokullarında ilk eğitim 1981-

1982 öğretim yılında başladı. Daha sonra Açık Öğretim Fakültesi bu programı devam ettirdi. 1994-1995 öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesinden sonra 2+2 Lisans Tamamlama Programı'nı açarak, 750'ye yakın ön lisanlı olan öğretmenlere lisans imkânı tanınmıştır.

Master - Doktora Programları

Türkçe'nin Eğitim ve Öğretimi Programı çerçevesinde Türkçe Öğretmenliği Bölümü'ne eleman yetiştirmek amacıyla olduğu gibi, özel alan bilgisinde ihtisaslaşmak maksadıyla; Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde **Master ve Doktora** programları açılmıştır. Aynı program, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi önce, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sonra Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde ve son yıllarda diğer üniversitelerde **Master ve Doktora** programları açılmıştır. Türkçe'nin eğitimi ve öğretimi problemlerini iyi tespit ederek, bu tarzdaki çalışmalarını takdirle karşılamak mümkün değildir.

Ders ve Kaynak Kitaplar

Hizmet-içi eğitimi içinde ders ve kaynak kitapların önemli bir yeri olduğu tartışılmaz, ama bunların niteliklerini tartışabiliriz.

Ders kitapları; seçilen metinler ile bu metinlere dayalı hazırlık soruları ve metin altı sorularının öğrencide dil bilincini geliştirici nitelikte olması gerekir; anlama ve anlatım becerisini kazandırmaya, düşündürmeye yönelik olmalıdır. "Metinleri seçerken daha metotlu, daha pedagojik esaslara değer veren, ortak terminolojisi olan, aynı zamanda edebî zevki veren, akılcı ve mantıkî bir yol izleyen" tarzda olmalıdır. (Tosunoğlu 1912:123).

Özlenen ders kitabının birinci özelliği kelime saymalı olmasıdır, ikinci özelliği ise, cümle kontrollü yazılmasıdır.

"Seçilen metinler, sorumsuzluk duygusuna veya yanlış anlamalara götürecek şekilde olmamalıdır. Meselâ: Erol ÖZ - Sevim ÖZ'ün 1988'de yazdığı Ortaokul 3.sınıf kitabının 42. sayfasında "Gamlanma Gönül" adlı şiirin verilmesi, Öğrencileri "hayatta hiçbir şey üzülmeye değmez" yargısına götürmektedir. Millî Eğitimin amaçlarıyla böyle bir metin ters düşmez mi? (Tosunoğlu 1992:129)

Ders kitaplarındaki bu ve buna benzer örnek metinler, Türkçe öğretmenini anlama eğitimini kazandırırken, zor duruma sokmaz mı?

Kaynak kitaplardan İmlâ Kılavuzu, Türkçe Sözlük, Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü ile Dilbilgisi kitapları v.s öğretmenleri hizmet içi eğitimde kendi kendini yetiştirmesi bakımından önemlidir. Lâkin bu tür kitaplardan bilhassa İmlâ Kılavuzları ve Dilbilgisi kitaplarının çokluğu, her önüne gelenin kuralları alt-üst ederek, bu kitapları piyasaya sürmesi, Türkçe öğretimi yapan ilköğretim birinci ve ikinci kademedeki öğretmenleri rahatsız etmiştir.

İnsana verilen değer, eğitime verilen değerle orantılıdır. Öğretmenin dayandığı hedef kitle insan faktörüdür.

Bunun için Türkçe Öğretiminde uygulanabilirliği sağlamak için, öğretmen el kitapları çıkarılmalıdır.

Metotlar

Türkçe öğretmeni olarak yetişen kişiler, hizmet öncesi eğitimde aldığı "Güzel Konuşma" dersi zaman zaman hizmet-içi eğitimde de yeniden verilmelidir. Türkçe'de konuşma, okuma, dinleme gibi Türkçenin ana unsurlarının faktörleri öğretmen tarafından iyi kavranmış olmalı ki kavratılsın.

Türkçe öğretiminde esas metotlarla (tümdengelim, tümevarım, analiz, sentez veya problem çözme gibi), yardımcı metotlar ve (soru-cevap, gösteri, gözlem, dramatizasyon vs. gibi) teknikler, hizmet-içi eğitim kurslarında iyi bilinmelidir.

Sonuç

Ülkemiz, Öğretmen yetiştirme üzerinde hayli mesafe kat etmiş durumdadır.

İnsana verilen değer, eğitime verilen değerle orantılıdır. Öğretmenin dayandığı hedef kitle insan faktörüdür. Yukarıdaki açıklamalarımızla, iyi bir Türkçe öğretmeni nasıl yetiştirilmelidir? sorusuna hep cevap arayıp durduk. Nitelikli bir öğretmen yetiştirmede, şüphesiz adayların istekli olup, onların iyi seçilmesi de vardır. Bu seçilen ve istekli olan öğretmen adaylarının en iyi şekilde yetiştirilmeleri gerekir. Bunun için, ilköğretmen okullarından köy enstitülerine; köy enstitülerinden öğretmen okulu ve eğitim enstitülerine; eğitim enstitülerinden, eğitim yüksekokullarına ve eğitim yüksekokullarından eğitim fakültelerine varıncaya kadar ne gibi eksiklerimiz olmuş onları inceleyip, hatalarımızı gidermek istedik. Gördük ki, öncelikle "**ben öğretmen olacağım**" düşüncesine sahip adayların alınması, eğitim enstitülerinde ve öğretmen okullarında olduğu gibi, Türkçe bölümünü tercih eden adayların mülakata tabi tutularak, özel alan bilgisine ne derecede yatkınlıkları değerlendirilmelidir.

Kendi dilini doğru ve düzgün konuşamayan kişilerden, diğer derslerde de başarı beklemek mümkün değildir. Her önüne geleni öğretmen yapmaya kalkmak, bunlardan Türkçe'nin eğitimini beklemek, hem Türk Millî Eğitimini, hem de Türkçe öğretiminin amaçlarına ters düşmek olacaktır. Türkçe öğretmeni yetiştirirken, okulda verilen eğitimle ilgili programın gözden geçirilmesi gerekmektedir. Ana dil eğitimini hedefleyen eğitim kurumları, bu derslerin öğretimini veren uzman kadroları da yetiştirmelidir.

Teklifler

Hizmet Öncesi Eğitimle İlgili

1. "Türkçe'nin Eğitim ve Öğretimi" üzerinde öğretim yapan ilgili fakültelerin bölümlerine öğrenci alınırken, yalnız ÖSYM puanına göre değil, "alan bilgisini" ölçecek bir mülâkatla alınmalı. Bu mülakatta diksiyon ve dramatize açısından değerlendirme yapılmalıdır. Çünkü öğretmen aynı zamanda sınıfta bir sanatçı, bir aktör olmalıdır.

2. Türkçe Öğretmenliği bölümü iki yönde eğitim vermelidir:

a. Temel eğitim I. kademe, 1. devreye veya yalnız 1. devrenin 1. sınıfına (İlkokuma-Yazma öğretimi için) branş öğretmeni yetiştirilmeli.

b. Temel eğitim 1. Kademe (ilkokul) 2. devre ile temel eğitim ikinci kademe (ortaokul) için tek tip branş öğretmeni yetiştirilmelidir.

3. Türkçe Öğretmenliği bölümündeki Çocuk Edebiyatı ders saatlerinin artırılması ve Çocuk Edebiyatı Metin Tahlilleri dersinin konulması.

4. Alan derslerinin verilmesinde, yetmişmiş (uzmanlaşmış) öğretim elemanlarına duyulan ihtiyaç giderilmelidir.

5. Öğrencilerin yetişmeleri açısından derslere ait kaynakların, öğrencilere tanıtılıp, onlardan ne şekilde faydalanması gerektiği hususunda bilgilendirilmelidir.

6. Öğretmen yetiştiren kurumlar (üniversiteler), Türk Talim ve Terbiyesine ışık tutacak diğer derslerle beraber Türkçe Eğitim Programları üzerindeki çalışmalarını geliştirmelidirler.

7. Eğitim Fakültelerinin bünyesinde, eğitim okulları açılmalı, Türkçe Öğretimi ile İlkokuma-Yazma Öğretimi derslerinin teorik yönünü uygulamaya dayandırmak amacıyla bu okullarda çalışma yapılmalıdır.

Hizmet İçi Eğitimi İlgili

1. Türkçe öğretmenliğine atanan öğretmenlerin stajyerlik durumu, zümre toplantıları iyi değerlendirilmelidir.

2. Türkçe öğretmenlerinin meslekî ve dersle ilgili problemlerini giderebilecek, komisyonlar kurulmalıdır. Türkçe Öğretmenlerini teftiş eden kişilerin, her şeyden önce Türkçe'yi iyi kullanmasını bilen, bu alanda yeterli bilgiyi almış olan ve rehberlik görevini üstlenenlerden olması gerekir.

3. Hizmet içi eğitim kursları Türkçe derslerinin plânlanması, işlenişi, problemlerin giderilmesi, çözümler üretilmesi ve metotların yeniden tartışılması sağlanacak şekilde düzenlenmelidir.

4. Bu kurslardaki değerlendirmeler, ciddi ve başarıya göre olmalıdır. Verilecek belgeler, katılanlara değil; başarı gösterenlere olmalıdır.(Ankara merkezli, tatil imkânlı ve bol belgeli olmaktan çıkarılmalıdır.)

5. Hizmet içi eğitim kursları tatil amaçlı değil, eğitim amaçlı olup, görev mahallinde yapılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı, üniversitelerle işbirliği yaparak, çocuklara dil eğitiminin nasıl kazandırılacağı üzerine proje geliştirmelidir.

6. Türkçenin; Hizmet içi Eğitim Enstitüsü'ne kavuşturularak, çağın gerektirdiği bilgi ve donanımlarla anadil eğitimi laboratuvarı kurulmalıdır.

7. Hizmet-içi eğitim kurslarını verecek olanların, sahasında uzman, araç gereçlerle donatılmış olmaları gerekir.

8. Milli Eğitim Bakanlığı, üniversitelerle işbirliği yaparak, çocuklara dil eğitiminin nasıl kazandırılacağı üzerine proje geliştirmelidir.

9. Türkçe dilbilgisi ve kompozisyon 'çalışmalarının (sözlü ve yazılı) teorik olarak verilmesi yerine, uygulamalı şekilde kurslarda ortaya konmalıdır.

Anadil Öğretimi Açısından

1. Türkçe dersi, bir anlama ve anlatım dersidir; onu, öğrencilerin kafasını bir yığın gereksiz bilgi ile dolduran bir ders olarak düşünmemek gerekir. Türkçe dersi bir bilim dalı gibi değil, bir sanat dalı gibi öğretilmelidir.

2. Türkçe dersi, o şekilde yürütülmeli ve işlenmelidir ki öğrencilerde bunun bir ders olduğu kanaati uyanmamak tam tersine bildiklerini öğretmenin yardım ve öncülüğü ile uyguladıkları izlenimine varılmalıdır.

3. Türkçe öğretmeni dili çok iyi kullanan, kullanmasıyla örnek teşkil eden kişi olmalıdır. Konuşmanın ve okumanın faktörlerini iyi kavramış ve kavratma tecrübesine ulaşmış olmalıdır.

4. Dinlenme alışkanlığını bir nezaket kuralından ziyade, anadilimizin içinde anlamının bir gereği olduğunu bilmeli ve öğrencilerine hissettirmelidir.

5. M.E.B Film-Radyo Televizyon Merkezi, Türkçe derslerinin örgün ve yaygın eğitim programlarındaki etkisi artırılmalıdır.

6. T.R.T TV 4 kanalı tamamıyla eğitime yönelmeli ve bilhassa anadilimiz Türkçenin herkes tarafından güzel ve etkili şekilde kullanılmasını sağlayacak programlar hazırlamalı; bu konudaki uzmanlardan faydalanmalıdır.

7. R.T.Ü.K tarafından özel TV kanallarına ve radyolara Türkçenin doğru ve düzgün kullanılması bakımından yaptırımlar uygulanmalıdır.

Öğretim Elemanları Alımı ve Görevlendirilmesi Açısından

Eğitim Fakültelerine öğretim elemanları alımı ile görevlendirme yapılırken; öğretmen yetiştirmede ve öğretmen yetiştiren öğretim elemanlarını seçmede kullanılacak ölçütler yeniden belirlenmeli, Öğretmen yetiştiren kurumlar ile öğretmenlerin yetiştirilmesi ve seçilmesi yeniden düzenlenmelidir.

Bunlar:

1. Lisansı mutlaka Eğitim Fakültesinden olmalı.

2. İlköğretim basamağında alanında en az beş yıl başarılı öğretmenlikten sonra yüksek lisans ve doktora yapmış olmalıdır.

3. Öğretmen yetiştirme alanında MEB ve Eğitim Fakülteleri organik bir ilişki içinde olmalıdırlar.

4. Hangi alan üzerine çalışıyorsa, o alanı olanlar, bölüme alınmalıdır. Alan dışı olanların ilgisi olmayan alanlara atamaları yapılmamalıdır. Akademik yükselmelerde, alan dışı olanların, alan içine sahipmiş gibi raporlarla atamaları engellenmelidir.

5. Biat ve sadakat anlayışı yerine, Türk millî Eğitim Temel Kanununun 2,10,11. maddelerindeki temel ilkeleri davranışa dönüştürmüş, bilimsel liyakâtı oluşmuş olanlar tercih edilmelidir.

6. Kişisel ideolojik anlayış yerine, toplumsal bütünlük içinde millilik anlayışı davranışa dönüşmüş, millî kimlik ve millî benlik anlayışı gelişmiş olanlar tercih edilmelidir.

7. Türk dilini çok iyi kullanan, iletişim gücü kuvvetli, konuşması ve davranışlarıyla model olmayı amaçlayan, değerler sistemini iyi bilen ve uygulayan, mesleğin amacını ön plâna alan kişilerin seçimine öncelik tanınmalıdır.

8. Son iki yıldır, Eğitim Fakülteleriyle, Fen – Edebiyat Fakülteleri arasında yaşanan öğretmen yetiştirme sorunu, pedagojik formasyon gibi para amaçlı öğretmen yetiştirme anlayışından çıkarılmalı, Eğitim Fakültelerinin kimliği üzerinde oynanmaktan vazgeçilmelidir.

9. Eğitim Fakülteleri; uzun yıllar başarılı eğitimiyle ortaokula ve ortaöğretime öğretmen yetiştiren alan eğitimi kuvvetli olan Eğitim Enstitülerinin öğretmen yetiştirme anlayışı, yeniden gözden geçirilmelidir.

10. İyi yetiştirilmiş öğretmen adaylarının atamaları, KPSS gibi korkunç anlayıştan kurtarılmalıdır.

11. Öğretmen yetiştirmede gerekirse yeniden düzenlemeye gidilmeli, öğretmen yetiştiren kurumun Yüksek Öğretim Kurulu'ndan çıkarılarak, ya tam özerk, ya da millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak, Atatürk Eğitim Üniversiteleri adıyla kurulmalıdır.

Kaynaklar

- AKYÜZ, Yahya (1982), *Türk Eğitim Tarihi* A.Ü Eğitim Bilimleri Fak. Yayını Ank.
 ERASLAN, Ali (2009), "*Finlandiya'nın PISA' daki Başarısının Nedenleri: Türkiye için Alınacak Dersler*" Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi Cilt 3, S. 2
 KAVCAR, Cahit (1986), *Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi ve Sorunları* T.E.D. Ank.
 KAVCAR, Cahit (1993), *İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi ve Sorunları* T.E.D Ankara.
Dil Öğretimi Özel Sayısı, T.D.K Ank. S.379-380
 1739 Sayılı *Türk Millî Eğitim Temel Kanunu* MEB.1973 – Ank.
 PARLAKYILDIZ, Hayrettin (1990), *Çanakkale İlinde İlkokuma – Yazma Öğretimi Üzerine Bir Araştırma*, Çanakkale Eğitim Yüksekokulu Araştırma Dergisi Trakya Üni.Yayını. Edirne.

TOSUNOĞLU, Mesiha (1992), *“Ortaokulların 3.’ Sınıfları İçin Yazılan Türkçe Ders Kitapları Üzerine Bir İnceleme”*, Gazi Ü. Sosyal Bilimler Ens. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ank.

TÜRER, Ali (2010), *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme ve Sorunları -I-*
<http://w3.balikesir.edu.tr/~aturer/ogretmenyetistirme.html>